

Б.М. Теплов зазначає, що "раннє залучення дітей у творчу діяльність корисно для загального розвитку, цілком відповідає за потребами та можливостям дитини" [5; 156].

У дітей семи років широко розвивається самостійне бажання до творчості: музичне, театральне, літературне. Цієї ж точки зору на значення результативної продуктивної діяльності, на роль творчої уяви та її особливостей дотримуються Л.С. Виготський, О.М., Леонтьєв, які доводять у своєму дослідженні, що діти проявляють творчість в такій близькій їм діяльності, як музичні ігри, хороводи, танці, спів, тобто у всіх видах музичної творчості.

Відомо, що на шляху залучення до етнічних історико-культурних традицій, до обрядового фольклору, людська активність набуває творчого характеру, вільного самовираження, спрямованого на пошук сутності життя.

Таким чином, фольклор містить в собі весь комплекс духовної сутності народно життя, світосприймання та естетний не обхідною базою для виховання підростаючого покоління та освоєння культурних цінностей. Виховання дітей на основі народної культури має ідеал народу, його моральні норми, психологію і тому служить важливою і велике значення для підростаючого покоління, і це дає великі можливості для творчого розвитку та росту дітей.

Література

1. Великий енциклопедичний словник: в 2-х т. / Гол. ред. А.М. Прохоров. - М.: Радянська енциклопедія, 1991, т.2, 768 с., Іл.
2. Купріянова Л.Л. Російський фольклор. - М.: Мнемозина, 1998. - 61с.
3. Мехнецов А.М., Лобкова Г.В. Традиції народної культури Вологодської області: підсумки та перспективи комплексного вивчення // Кульов А.В. На шляху до відродження: Досвід освоєння традицій народної культури Вологодської області. - СПб., 2001. - С.9-17.
4. Мехнецов А.М. Проблеми засвоєння народних пісенних традицій у практиці фольклорного ансамблю // На шляху до відродження: Досвід освоєння традиційної народної культури Вологодської області. - Вологда. - 2001. - С.101.
5. Теплов Б.М. Психологія музичних здібностей // Вибрані праці: У 2 т. - М.: Педагогіка, 1985. - Т.1 - 384 с.

В.Короленко,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
наук. керівник – канд. пед. наук, доцент Л.В. Старовойт

РОЛЬ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ПРАЦІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Постановка проблеми. На сучасному етапі формування культури праці є важливим процес, адже дітей, потрібно привчати до праці з малку. Сьогодні ні

в кого не викликає сумніву той факт, що одним з найважливіших засобів гармонійного розвитку особистості є праця. У ній людина віддзеркалює свою духовну сутність.

При цьому в сучасному світі все більше цінують особистість з високою технологічною культурою, здатністю до ініціативи й саморозвитку, трудова діяльність якої характеризується високим ступенем професіоналізму, творчими і проектними рисами, тому цілком закономірно вводити в зміст шкільної освіти різних країн освітню галузь «Технології», спрямовану певною мірою на розв'язання найбільш гострих проблем сучасної трудової підготовки молоді в контексті сучасних й перспективних вимог розвитку суспільства і особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Педагогічно організована праця – ефективний засіб розвитку усіх фізичних і духовних сил і здібностей дитини. Ідея підготовки дітей до праці найшло своє відображення в пам'ятках педагогічної думки Демокріта, Антисфена, Аристотеля. Виховання у учнів потреби в праці як важливої життєвої необхідності – постійна і складна задача сім'ї, школи, виробництва і суспільних формувань.

Перші рекомендації з питань трудової підготовки молодого покоління є у творах Демокріта. У своїх поглядах учений наголошував, що ставлення людини до праці залежить від очікуваних нею результатів, оскільки вона працює саме заради певних і конкретних наслідків. Будь-яка праця є приємнішою, ніж бездіяльність, якщо люди одержують або знають, що одержать те, заради чого вони трудяться [6, с. 376]. На думку Демокріта, звичка до праці є запорукою успішного виховання й усебічного розвитку особистості, тому що прекрасне опановується лише шляхом вивчення і ціною великих зусиль, погане ж засвоюється саме собою, без праці [6, с. 376].

Трудове виховання посідало одне з чільних місць у філософсько-педагогічній системі Я. Коменського. Як людина релігійна, він наголошував на думці про те, що потрібно не лише молитися, але й трудитися, оскільки Бог обіцяє благословення не тим, хто байдикує, а людям працелюбним [2, с. 52]. Зазначимо, що Я. Коменський уперше увів трудове навчання, ручну працю в курс шкільної освіти, щоб діти вчилися «із дня в день майстерніше виробляти те, що потрібно» [3, с. 52].

Друге покоління гуманістів (XVII – перша половина XIX ст.), з поміж яких В. Фельтре, Й. Песталоцці, Р. Оуен, збагатило та розширило уявлення з проблеми гармонійного розвитку особистості, поєднання навчання з виробничою працею. Зокрема Роберт Оуен створював практичний досвід поєднання навчання з індустріальною працею на паперовопрядильній фабриці, поєднав дитячі ясла, садок, початкову й вечірню школу працюючої молоді, клубні заняття в єдину навчально-виховну установу під назвою «Новий інститут з утворення характеру» й досяг певних успіхів у вихованні підростаючого покоління [4, с. 90]. Будь-яка фізична й розумова праця в усі часи посідала важливе місце в житті людини, оскільки вона сприяє духовно-моральному ствердженню особистості.

Виклад основного матеріалу. Упродовж усієї історії людства праця була засобом формування кращих якостей особистості і на сьогодні залишається для людства важливим засобом розвитку формування особистості.

У Концепції загальної середньої освіти чітко визначено орієнтири оновлення школи: школа – це простір життя дитини, «тут вона не готується до життя, а повноцінно живе, і тому вся діяльність навчального закладу відбувається так, щоб сприяти становленню особистості як творця і проектувальника власного життя у співпраці з дорослими, ґрунтуючись на ідеї усвідомленого вибору особистого життєвого шляху» [5, с. 65].

На сьогодні у програмі для закладів загальної середньої освіти метою «Трудового навчання» в початковій школі є формування і розвиток в межах вікових можливостей предметно-перетворювальної компетентності учнів, яка дає можливість їм самостійно вирішувати предметно-практичні та побутові задачі. У державній національній програмі «Освіта» (Україна ХХІ століття) визначено основні завдання загальноосвітньої школи, одним з яких є створення умов для формування освіченої, творчої особистості, реалізації та самореалізації її природних задатків і можливостей в освітньому процесі.

Аналіз сучасної розвитку професійної педагогічної освіти дозволяє стверджувати, що вдосконалення системи підготовки майбутніх учителів початкової школи зумовлено потребою суспільства у формуванні гуманної, зорієнтованої на дитину особистості педагога, з розвиненим педагогічним мисленням, здатним до перетворювальної та конструктивної діяльності й фахової мобільності.

У сучасних умовах учителеві потрібно працювати над тим, щоб будь-яка праця школяра була творчою, прагнути, щоб думка не тільки збуджувала голову дитини, а й, образно кажучи, була на кінчиках її пальців, оскільки існує пряма залежність між «діями руки і думкою» людини. Думка удосконалює трудовий процес, а рука розвиває розум, сигналізуючи йому про тонкощі виконуваної дії.

Різноманітність справ, у яких дитина бере участь, дає змогу розвивати ті центри її мозку, які починають діяти тільки в процесі оволодіння навичками ручної праці. Знання про предмети і явища навколишнього середовища є однією з важливих умов формування дитячої творчості. Організація належної кількості спостережень, взаємодія з великою кількістю різноманітних предметів, дає змогу закарбувати в пам'яті дитини образи, які вона зможе відтворювати у своїй практичній діяльності.

У сучасних умовах суспільного розвитку, що вимагають зміни характеру і змісту трудової діяльності людей, необхідною її характеристикою повинна бути, перш за все, технологічність – як усвідомлення кожним суб'єктом необхідності вибору способу дій в залежності від різного роду обмежувальних умов над кінцевим результатом, а також творча і проектна спрямованість.

Висновки. Отже, вивчення науково-педагогічної літератури й стану сучасної технологічної освіти засвідчує важливість розкриття різнобічних ресурсів трудового навчання для формування технологічної культури

молодших школярів. У сучасних умовах для вчителя важливо працювати над тим, щоб будь-яка праця школяра мала творчий характер; прагнути, щоб думка не тільки формувала ідеї в голові дитини, а й, образно кажучи, була на кінчиках її пальців. Різноманітність справ, у яких дитина бере участь, дає змогу розвивати ті центри її мозку, які починають діяти тільки в процесі оволодіння навичками ручної праці.

Література

1. Лурия А. Р. Речь и развитие психических процессов ребенка / А. Р. Лурия, Ф. А. Юдович. – М.: Просвещение, 2006. – 315 с.
2. Комарова Т. С. Условия и методика развития детского творчества / Т. С. Комарова. – М.: Альфа, 1994. – 24 с.
3. Коменский Я. А. Материнская школа, или О заботливом воспитании юношества в первые шесть лет / Я. А. Коменский // Избр. пед. соч. в II т. / под ред. А. И. Пискунова. – М.: Педагогика, 1982. – Т. I. – С. 201–242.
4. Константинов Н. А. История педагогики / Н. А. Константинов, Е. Н. Медынский, М. Ф. Шабаева. – М.: Просвещение, 1982. – С. 15, 90
5. Концепція загальної середньої освіти (12 – річна школа) / Книга вчителя початкової школи: Довідково – методичне видання / Упоряд. Г. Ф. Древаль, А. М. Заїка. – Вид. 2-ге, доповн. – Харків, 2006. – с.65.
6. Комарова Т. С. Коллективное творчество детей / Т. С. Комарова, А. И. Савенков. – М., 1998. – 120 с.

Л. Леванюк,
здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського,
наук. керівник – канд. пед. наук, ст. викладач О.А.Шикирінська

ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Постановка проблеми. У Законі України «Про освіту», Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ столітті, Концепції художньо-естетичного виховання учнів у закладах освіти відображено подальший розвиток вітчизняної системи естетичного виховання як пріоритет державної політики у сфері освіти. Одним з основних напрямів освітньої діяльності початкової школи виокремлено естетичне виховання, спрямоване на розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності; на формування у молоді естетичних поглядів та смаків. У зв'язку з цим, важливим завданням сучасної освіти стає естетичне виховання, що забезпечує формування та розвиток естетичних почуттів, художніх уподобань та естетичних смаків підростаючого покоління.

Аналіз попередніх досліджень. Проблема естетичного виховання загалом та формування, розвиток естетичних почуттів, художніх уподобань і смаків зокрема, знайшла відображення у працях О.Бурова, Б.Лихачова, А.Зися,